

**Bogdan Lipiński
Jadwiga Lipińska**

SCENARIUSZ

Kłębuszki Babuni

**Polonijne Centrum Nauczycielskie
LUBLIN 2002**

KŁĘBUSZKI BABUNI

Scenariusz przeznaczony jest do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Można go realizować np. z okazji Dnia Babci

W wielopokoleniowych rodzinach szczególne miejsce zajmowała babcia. Była skarbnicą mądrości ludowych, u niej wszyscy domownicy mogli znaleźć radę i pomoc. Podczas długich wieczorów częstym jej zajęciem było robienie na drutach. Snuła wówczas zaciekawionym wnukom niekończące się baśnie, opowieści. Z zakamarków mieszkania wychodziły: królewny, wróżki, zaczarowane zwierzęta. Niekiedy postacie z babcinych opowiadań gościły w dziecięcych snach.

Naszym zamiarem jest przywołanie w przedstawieniu opisanego klimatu.

Na scenie stoi dziecięce łóżko, choinka, fotel, obok niego kosz z kłębkami włóczek. Z sufitu zwisają kłębki włóczek. Światło lekko przyciemnione. Tuż przed rozpoczęciem przedstawienia do łóżka wchodzi dziecko, przykrywa się i nieruchomo leży.

PROWADZĄCY

Kręcą się kłębuszki
plączą się niteczki.
To dla was kochani
te wiersze, piosneczki.

Kręcą się kłębuszki
plączą się niteczki.
Dokąd biegnie dróżka?
do naszej bajeczki.

Kręcą się kłębuszki,
 oj, nitka się spląta,
 bo toczy się toczy
 do babuni kąta.

Przyciemnione światło. Na scenę, przy dźwiękach spokojnej muzyki, np. Antonio Vivaldi Concerto Grosso D-dur op.3, nr 1 cz. 2 largo e spiccato, wchodzi dziecko, rozgląda się, potrąca wiszące kłębki, co sprawia mu wyraźną radość. Podchodzi do kosza z włóczkami i rozsypuje je na podłogę. Chwilę się nimi bawi, rozwija.

1. DZIECKO

Już wieczór. I co krok
 kłębi się w kątach mrok.
 Pod łóżkiem i na łóżku
 pełno mrocznych kłębuszków.
 Kłębią się,
 kłębią kłębki
 i złote latarenki
 migocą tam i tu.
 Zza szafy wyszła Wróżka.
 Biegnie w stronę kłębuszka!¹

Po chwili zabawy schodzi ze sceny. Przy dźwiękach muzyki na scenę wchodzi wróżki. Biegają, oglądają dekorację, potrącają wiszące i leżące kłębki. Zatrzymują się przy łóžeczku.

1. WRÓŻKA

Gdy dziecko usypia,
 na skraju poduszki
 siadają srebrzyste
 Aniołki – Maluszki.

¹ Dorota Gellner, *Szalik w: Dzieciom*, KAMA Warszawa 1997

2. WRÓŻKA

Siadają cichutko
wśród sennych falbanek,
wyciągają ręce
pełne kołysanek.

3. WRÓŻKA

I sny rozwijają
z kłębuszków świetlistych.
Patrzcie! Już je kładą
na brzegu kołyski!

4 WRÓŻKA

A potem śpią sobie
na białych falbankach
w błyszczących koszulkach,
w błyszczących piżamkach.²

Zabawa Zwijanie włóczki

Wróżki wrzucają kłębki do kosza, schodzą ze sceny. Przy muzyce o innym nastroju, np. Antonio Vivaldii Concerto Grosso G – dur cz. I, Presto, wbiega kolejna wróżka. Radośnie tańczy, podbiega do łóżeczka, zatrzymuje się przed nim, zagląda do środka. Scena rozjaśnia się pełnym światłem.

5. WRÓŻKA

Lubisz bajki do poduszki,
powiem, bajkę, nadstaw uszki:
A, a, a...
A, a, a ...
Nocka dzisiaj czegoś zła.
Nie chce przenieść pieska,

² Dorota Gellner, *Aniolki – Maluszki*, w: *Przedszkolakom*, KAMA, Warszawa

który pali fajkę,
nie chce dać nam kotka,
żeby mruczał bajkę.

A, a, a...

A, a, a...

Moja nocko, nie bądź zła!³

Wróżka, radośnie podskakując, zbiega ze sceny. Cichutko popiskując, wbiegają myszki.

Zabawa *Myszki*

Podchodzą na palcach do łóżeczka.

1. MYSZKA

Cicho... cicho... cisz...
Drepcze, drepcze mysz,
a z każdego kątką
ziewają myszątka.

2. Myszka

Cicho.... cicho.... cisz...
Śpijże mi, jak śpisz!
Poszła mysz do kątką
i lula myszątka...

3. MYSZKA

Cicho... cicho... cisz...
Co ty sobie śnisz?
Śniesz małe myszątka,
co śnią ciebie z kątką...⁴

³ Ewa Szelburg – Zarembina, *Idzie niebo ciemną nocą, Moja nocka, nie bądź zła*

⁴ Ewa Szelburg – Zarembina, w: *Myszątka* op. cit.

Myszki w ciszy zbiegają ze sceny. Przy dźwiękach muzyki, np. Antonio Vivaldi *Concerto Grosso C – dur cz. I, Allegro*, wchodzi dziecko-Noc, rozsypuje gwiazdy, podchodzi do łóżeczka, poprawia kołdrę.

NOC

Nie płacz, nie płacz, mój malutki!
Śpią pod progiem krasnoludki,

I pod progiem pod podłogą.
Jeszcze się obudzić mogą...

Wyjdą z nerek zadziwione,
będą patrzeć w twoją stronę,

Będą białą brodą kiwać.
Coś tam szeptać, naszeptywać....

Potem smutne, niewyspane
Zaczną drapać się na ścianę

I zawisną u sufitu,
Żeby drzemać tam do świtu.⁵

Przy dźwiękach tej samej muzyki dziecko-Noc schodzi ze sceny. Nagle dzwoni telefon, stojący przy łóżku. Odbiera go chłopiec, leżący pod kołdrą. Siada i patrzy na pokój.

ŚPIĄCY CHŁOPIEC

Dobry wieczór! Leżę w łóżku!
Raz na plecach, raz na brzuszku.
Tak się kręcę w tej pościeli,
Całkiem jak na karuzeli!⁶

⁵ Ewa Szelburg – Zarembina, *Krasnoludki* op. cit.

⁶ Dorota Gellner, *Smok* w: *Dzieciom* op. cit.

Patrzy na wchodzących chłopców, którzy rzucają kłębkami włóczki.

1. CHŁOPIEC

Ty i ja,

2. CHŁOPIEC

Ja i ty,

1. CHŁOPIEC

mamy zimą białe sny.

2. CHŁOPIEC

Białe drogi nam się śnią,

1. CHŁOPIEC

biały ogród,
biały dom,
a w tym domu
okno złote.

2. CHŁOPIEC

Zajrzyj tam,
gdy masz ochotę.

Wrzucają kłębki do kosza, sprzątają scenę. Kosz stawiają pod choinką. Wchodzi kilkoro dzieci na scenę. Zapalają się światła na choince. Aktorzy biorą się za ręce, stają w półkołu, za choinką i łódeczkiem. Śpiewają piosenkę:

Cho - in-ki, cho - in-ki, cho - in - ki,
dla An-ki, dla O - li, dla In - ki.
Wy - ro - sły znie - nac-ka na śnie - gu,
sta - nę - ły na pla-cu w sze - re - gu.
(Cho-)

Choinki, choinki, choinki,
dla Anki, dla Oli, dla Inki.

Wyrośla znienacka na śniegu,
stały na placu w szeregu.

Jak dziwnie! Na placu, wśród miasta
zielona gęstwina wyrasta!

Gdy śnieg ją przyprószy, ubieli,
i oczom, i sercu weselej.

2. DZIECKO

Na choince światła płoną
w tym zimowym
białym domu
i kolęda
w śnieżnych tiulach
do choinki się przytula.

A, wysoko, nad drzwiami,
lecą kartki z życzeniami.
Sypie się na biały dach
i wirują
w naszych snach.⁷

Jedno z dzieci wychodzi z półkola i patrzy na choinkę.

3. DZIECKO

Choinko, choinko,
święteczną masz minkę!
Łańcuszek wpleciony
w zieloną czuprynkę!
Stałeś w pokoju,
na złotym dywanie
i cień twój iglasty
zatańczył na ścianie.

Wszyscy śpiewają:

⁷ Dorota Gellner, *Białe sny w: Czarodziejski świat*, KAMA, Warszawa 1999

Choinkowy walczyk

sł. i muz H. Freund

Płynnie kołysząco

The musical score is written in 3/4 time. The melody is on a treble clef staff, and the piano accompaniment is on a bass clef staff. The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The tempo/style is 'Płynnie kołysząco' (Gently rocking). The lyrics are in Polish. The score consists of 8 lines of music, each with a corresponding line of lyrics. The piano accompaniment includes various chords: C, Dm, G, G7, Am, Am7, F#°, and A7. The lyrics are: Nie - daw - no ro - ślaś w le- sie, o - kry - wał cię śnie- gu płaszczy, dziś spra - wiasz ra - dość dzie - ciom świą - tecz - ny go - ściu nasz. Zie - lo - na cho - i - necz - ka jest dziś z na - mi, przy-stro - jo - na gwia-zdecz - ka - mi i świecz-

C Nie - daw - no ro - ślaś w le-
Dm
G sie, o - kry - wał cię śnie- gu
G7
C płaszczy, dziś spra - wiasz
Am
Am7 ra - dość dzie - ciom
Dm
C F#° G C
G świą - tecz - ny go - ściu nasz.
Zie - lo - na cho - i - necz - ka
A7 Dm G
jest dziś z na - mi, przy-stro - jo - na
G7 C
gwia-zdecz - ka - mi i świecz-

ka - mi. Tu mru - ga ja - błu - szko,
a tu świ - nka. Ja - ka śli - czna
jest na - sza cho - in - ka.

Niedawno roślaś w lesie, okrywał cię śniegu płaszcz,
Dziś sprawiasz radość dzieciom świąteczny gościu nasz.

Ref: Zielona choineczka jest dziś z nami,
Przystrojona gwiazdeczkami i świeczkami.
Tu mruga jabłuszko, a tu świnka.
Jaka śliczna jest nasza choinka.

Na niebie pierwsza gwiazdka, za oknem śnieg się skrzy.
W ten wigilijny wieczór kolęda pięknie brzmi.

Ref:...

Usiądę przy tobie!
I podam ci rękę.
To nic,
że masz trochę
Kłującą sukienkę!⁸

2 dziecko śpiewa:

⁸ Dorota Gellner, *Na złotym dywanie* op. cit.

Świąteczna choinka

sł. i muz. Krystyna Bożek -Gawik

D Hm
 Świą - te - czna cho - in - ko
 G⁶ A D
 w bomb - ko - wej su - kien - ce,
 Hm
 przy - je - cha - łaś z Mi - ko - ła - jem,
 G⁶ A D
 by nas by - ło wię - cej,
 Hm
 przy - je - cha - łaś z Mi - ko - ła - jem,
 G⁶ A D D⁷
 te - rza ba - wisz nas. Hej, ko-
 G A⁹ D
 lę - da, śpie-wa - my we - so - ło, hej, ko-
 G A D D⁷
 lę - da, śpie-wa - my ra - doś - nie. Hej, ko-

lę - da, śpie - wa - ją dzie - cia - ki, hej, ko -
lę - da śpie - wa ca - ły świat.

Świąteczna choinko w bombkowej sukience,
Przyjechałaś z Mikołajem, by nas było więcej,
Przyjechałaś z Mikołajem, teraz bawisz nas.
Świąteczna choinko, teraz jest wesoło.
Zatańczymy z Mikołajem, zatańczymy w koło,
Zatańczymy z Mikołajem, zatańczymy wraz.

4. DZIECKO

Gestem ręki zaprasza stojące dzieci do siadania.

Siedzę w złotych papilotach,
Na kolanach trzymam kota
A choinki złoty blask
Złotym szalem okrył nas.

Zachęca do siadania.

Srebrny Anioł
wyszedł z mroku
przy choince
stał z boku
zaplątany
w światła wstążkę.
Spod choinki
wyjął książkę
i położył ją na stole.
Grubą książkę
pełną kolęd!

Zaszumiały w książce kartki!
 Lecą nuty jak kokardki,
 Przysiadają gdzie się da –
 Cały dom kolędy gra!⁹

Chłopiec, siedzący w łóżku, wstaje, patrzy w stronę drzwi, którymi wchodzi małe krasnale.

ŚPIĄCY CHŁOPIEC

O! Wychodzą z kątów
 Krasnale Świąteczne!

Krasnale podchodzą do choinki, oglądają ją i zdejmują wiszące cukierki.

Kapcie mają haftowane,
 miny strasznie grzeczne.

Ale co to?
 Dzwonią bombki,
 szeleszczą papierki....
 Już Krasnale na choince
 zjadają cukierki!
 Oblizują czekoladki,
 klepią się po brzuszkach
 i nosami potrącają
 pyzate jabłuszka.

Wychodząc z łóżka.

- Hej panowie!
 Nie tak prędko!
 I nie wszystko naraz!
 Wyjdę z łóżka na paluszkach,
 pomogę wam zaraz!¹⁰

⁹ Dorta Gellner, w: *Choinka* op.cit.

¹⁰ Dorota Gellner, *Świąteczne krasnale* w: *Czarodziejski świat* op.cit. str. 46

Wszyscy wstają, a krasnale wchodzą do półkola.

Pójdźmy wszyscy do stajenki

Pój - dźmy wszy - scy do sta - jen - ki
Po - wi - taj - my ma - leń - kie - go
i Ma - ry - ję Mat - kę Je - go Ma - tkę Je - go.

Pójdźmy wszyscy do stajenki,
Do Jezusa i panienki,
Powitajmy Małeńkiego i Maryję, Matkę Jego
I Maryję, Matkę Jego. – 2x

Witaj Jezu ukochany,
Od Patryarchów czekany.
Od Proroków ogłoszony,
Od narodów upragniony. – 2x

Witaj Dziecineczko w żłobie,
Wyznajemy Boga w Tobie.
Coś się narodził tej nocy,
Byś nas wyrwał z czara mocy. – 2x
Witaj Jezu nam zjawiony,
Witaj dwakroć narodzony.
Raz z Ojca przed wieków wiekiem,
A teraz z Matki człowiekiem. – 2x

Aktorzy schodzą ze sceny.

Dziecko wchodzi na scenę, ciągnie za sobą fotel.

5. DZIECKO

Siadaj Babciu, Siadaj blisko.

Zaraz ci opowiem Wszystko.

Prawie całą noc nie spałam,

Bo prezenty wymyślałam.

Na kanapie się kręciłam

aż dla ciebie wymyśliłam:

z lodu broszkę i korale

i śniegowe cztery szale

Dziesięć czapek w śnieżną kratę

i lodową czekoladę.

Jak nie będzie ci smakować?

To mnie możesz poczęstować!¹¹

Do mówiącego dziecka, podchodzi drugie i patrzy na widownię.

6. DZIECKO

Dziadku, Dziadku, czy to ty?

Coś na twojej głowie lśni.

To korona! Słowo daję!

Przecież znam korony z bajek!

Czy to fotel? Ale skąd!

To nie fotel tylko tron!

I w ogóle, i w szczególe

jesteś Dziadku dzisiaj królem!

Pytasz, co to za zagadka?

To po prostu Święto Dziadka!¹²

¹¹ Dorota Gellner, *Dla babci*, w: *Przedszkolakom* op.cit str.75

¹² Dorota Gellner, *Dla dziadka*, w: *Przedszkolakom* op.cit. str. 76

Wchodzą wszyscy aktorzy, biorący udział w przedstawieniu. Ustawiają się luźno.
Śpiewają piosenkę:

Gorący twist

sł. J. Lipińska
muz. B Lipiński

Ba - bciu, Dzia - dziu dla Was ta - niec
ten przed - szkol - ny wy - gi - na - niec.
Wstań i za - tańcz ra - zem z na - mi
dziew - czyn - ka - mi i chłop - ca - mi.
Ru - szaj no - gą i bio - dra - mi,
ru - szaj gło - wą i rę - ka - mi.
Twist go - rą - cy, twist go - rą - cy
twist, twist.

18

Babciu, dziadziu dla was taniec,
Ten szalony (przedszkolny) wyginaniec.
Wstań i zatańcz razem z nami
Dziewczynkami i chłopcami.

Ref: Ruszał nogą i biodrami
 Ruszał głową i rękami
 Twist, gorący
 Twist gorący twist

Noga ciągle się unosi
Babci Hani, babci Zosi.
I dziadkowie się ruszają,
Bo niezłą kondycję mają!

Ref: Ruszał nogą i biodrami
 Ruszał głową i rękami
 Twist, gorący
 Twist gorący twist

Wszyscy dzieci i dorośli
W szybki taniec razem poszli.
Już się zdyszał taniec dla was,
Więc na koniec głośne brawa.

Ref: Ruszał nogą i biodrami
 Ruszał głową i rękami
 Twist, gorący
 Twist gorący twist

WSZYSCY

Kręcą się kłębuszki
plączą się niteczki.
To dla was kochani
te wiersze, piosneczki.

Kręcą się kłębuszki
plączą się niteczki.
Dokąd biegnie dróżka?
do naszej bajeczki.

Kręcą się kłębuszki,
oj, nitka się spląta,
bo toczy się toczy
do babuni kąta.

Wszyscy podchodzą krok do przodu, kłaniają się.

**PIOSENKI I ZABAWY
WYKORZYSTANE W SCENARIUSZU
PT. *KŁĘBUSZKI BABUNI***

**Zabawa *Zwijanie włóczki* do muzyki Antonia Vivaldiego -
Concerto grosso G–dur cz. II Adagio**

Zabawa ułatwia koncentrację, rozwija manualne sprawności dzieci, uwrażliwia na muzykę.

Początkowo słuchamy fragment i określamy tempo, nastrój i powtarzający się rytm. Następnie zastanawiamy się nad czynnością, jaką muzyka mogłaby ilustrować.

Przebieg zabawy.

Dzieci (wrózki) stoją w luźnej gromadce. W dłoniach trzymają motki wełny z rozwiniętą kilkumetrową nitką. Zwijają ją, zgodnie z przebiegiem muzyki. Kilkakrotnie kręcą nitkę na motek, zgodnie z rytmem melodii. Przy długich wartościach nut wyciągają nitkę w bok.

**Zabawa *Myszki* do muzyki Domenico Scarlattiego - Sonata
d -moll**

Dzieci (myszki) biegają na palcach po całej scenie, na zakończenie poszczególnych części utworu przykucają bądź wbiegają do kątów.

Choinkowy walczyk

Dzieci stoją w półkołu. W czasie śpiewania zwrotek kołyszą się, przenosząc ciężar ciała z prawej nogi na lewą.

W czasie śpiewania refrenu tworzą kółeczka (po dwie osoby) i obracają się osiem taktów w jedną i osiem taktów w przeciwną stronę.

Piosenka *Świąteczna choinko*

W czasie zwrotki dzieci stoją w półkołu. Wybrana dwójka dzieci (jedno za drugim) naśladuje jazdę saniami, trzymając się za ręce. Dzieci biegną na palcach trzy takty w jedną i trzy takty w drugą stronę.

Refren realizują w następujący sposób:

„Hej kolęda śpiewamy wesoło” - 6 kroków w prawo,
„hej kolęda, śpiewamy radośnie” - 6 kroków w lewo,
„hej kolęda śpiewają dzieciaki” - 6 kroków do przodu,
„hej kolęda śpiewa cały świat” - 6 kroków do tyłu.

Drugą zwrotkę każde z dzieci indywidualnie tańczy – improwizując. Refren według poprzedniego opisu.